

RENATA LILL

Trottman Probst, påtroppende SIE-president er desember nummerets gjesteskribent!

Side 14-15

har igjen vært og besøkt Moldova og vår charterklubb, SI Stefan Voda. Inntrykkene er mange, gjestfriheten varmende og ønsket om samarbeid er stort.

Side 23-24

Organ for Larvik soroptimistklubb nr. 42 - Årgang 22 - 2016

SØRØRD

Julenummer!

JORUNN

Sjønnessen fikk verdifull overraskelse på årets sommermøte i Nevlnghavn!

Se side 19

KARIN

Guttormsen har fortsatt mange jern i ilden! Les hva hun og klubben hennes har fått til!

Side 10-13

VENNSKAPS- KLUBB!

Vi gleder oss over nytt bekjentskap i Danmark! Les om SI Skagen på **side 33**

**Vi fikk Fortellerteaterets
"Valgt det ..." inn på THVS!
LES MER PÅ SIDE 8**

PRESIDENTENS 2 MINUTTER

Kjære alle i klubben!

Vi er godt inne i nytt soroptimistår, og jeg i mitt andre år som president. På forrige møte fikk vi en god og kortfattet årsmelding fra Torunn som forteller mye om hva vi har gjort i året som gikk. Og det er ikke så lite. Arbeidet vi legger ned skal balansere i tid med arbeid, familie, venner og fritid. Og det er mange klubber i landet som misunner oss hvordan vi tjener penger, ikke minst jobben hos Askjems. Takk til Sølvi for det! Og inntektskildene som handlenett, julemerker og Sorord er det vel Margaret som hadde ideene til. Takk til henne også. Dette er gode inntekter som krever lite arbeid av hver enkelt av oss, selv om noen gjør litt mer enn andre. Men slik er det alltid.

Møtene våre er gode med masse innhold, noen ganger så mye at det kan bli lite tid til den sosiale praten. Vi i styret får vel prøve å balansere det også. Men det er ikke lett når emnene står i kø.

I disse dager er vel kontingenten for siste halvår betalt. Og gjennom den bidrar vi til det arbeid som Europaføderasjonen og Soroptimist International legger ned, i tillegg til egen union og klubb. Det er jo ikke gratis å drive en global organisasjon. Men gjennom det verdensomspennende arbeidet blir mange kvinner, barn og familier hjulpet. Hvis dere leser på soroptimistnettsidene, så får dere en del av dette bildet. Og vervene som deltakere ved seks av FNs kontorer rundt i verden er viktig. Som jeg ofte sier: vi kan ikke hjelpe alle, men vi kan hele tiden hjelpe noen.

Og det er gode tanker å ta med seg nå som julen nærmer seg.

God jul til dere alle!

Sissel.

Kontaktinfo

Larvik
Soroptimistklubb
 President
Sissel Hobæk
 Sekretær
Ina-Maria Snedal Tufte
 Kasserer
Britt Ohrem Brastein
 Klubbens adresse:
Kongegata 34
3256 Larvik

Kjære soroptimister i Larvik!

Det har vært en travel høst, men moro. Fortellerteateret har kommet meget godt i gang, og jeg har store forhåpninger for 2017. Det virker som mange klubber landet rundt har engasjert seg. Vi setter tema på dagsorden, og vi viser på nasjonalt og lokalt plan at soroptimistene engasjerer seg i viktige samfunns-tema.

Veldig glad for at Larvik-klubben inviterte skuespillerne til Distriktsmøte i høst, og ikke minst til Thor Heyerdahl videregående skole. Omtalen av forestillingen derfra er gull verd, ikke minst når vi nå markedsfører mot Den kulturelle skolesekken.

Ellers er andre viktige saker for tiden arbeidet med lovreformen i SIE, særlig å få en endring på kontingenten slik at også klubbene i Moldova kan betale denne av egen inntekt. Og så den mest gledelige nyheten - SIE melder at Tromsø skal chartres 18.februar 2017. Jeg håper flere soroptimister fra Larvik finner veien til den store begivenheten!

Det er utrolig flott at dere har et eget medlemsblad med så mye godt stoff. Jeg vet mange soroptimister landet rundt mener det samme. Fint at dere legger det tilgjengelig elektronisk for flere, for dere legger jo mye arbeid i dette.

Lykke til videre!

Beste
 soroptimisthilsen,
 Kirsti Guttormsen,
 unionspresident

Redaksjonen

for Sorord:
 Torunn H. Haarberg
 Sølvi Snedal Tufte
 Margaret
 Støle Karlsen
 Lill Bjørvik

Sommermøtet 2016

Nydelig å sitte ute: Ina-Maria, Ellen Katrine, Jane og Torhild nyter kveldssola.

Som vanlig var junimøtet

vårt forbeholdt god mat, mye prat, hygge og latter. Vi la vekk alle offisielle seremonier og møteprotokoll.

Møtekomiéen vår, som gjennom to år har laget så mange og interessante møter, hadde bestilt fiskesuppe på Nevlunghavn Gjestgiveri. Været var det beste, og inne ventet en hel spisestue for bare oss. Intet er bedre enn å kunne snakke fritt når mange damer

Nevlunghavn Gjestgiveri har sine aner helt tilbake til 1920, fra den tiden Swing og Charleston var høyeste mote. Her møttes sosieteten fra hovedstaden i et mondent slaraffenliv med bading, seiling og flørting som de viktigste sysler...

TEGNING: Margaret

møtes slik. Komiteen hadde underholdning på lur da vi kom. Toto Osland, som kjørte noen av damene ut dit, hadde med seg gitaren og underholdt med humoristiske viser. Morsomt innslag som satte stemningen på topp.

Etter det slapp skravlingen løs, maten var god, og latteren satt løst. Trine-Lise leste en morsom tekst, nemlig en historie om sukkerkulør, husmorens hjelper i hverdagen. Den var hentet fra boka «To fruer i en smekk rir igjen» av Unni Lindell og Anne B. Ragde. Veldig hyggelig at noen bidrar med morsomme påfunn på disse hyggemøtene.

I tillegg hadde Maria med kveldens store overraskelse, nemlig gevinsten fra Utdanningsfondets utlodning. Vinneren ble trukket ut under representantskapsmøtet i Sandefjord i slutten av mai, og det var ingen ringere enn vår egen Jorunn Sjønnessen som vant, og et lekkert kjede av naturperler ble hennes. Hun og de fleste i klubben ante ingenting, så det ble et morsomt øyeblikk.

De tre timene gikk selvfølgelig fort, og vi kan slå fast at slike hyggemøter setter vi pris på alle sammen.

Sissel Hobæk

Totto Osvald underholdt jentene i Larvik-klubben på gjestgiveriet i Havna.

Kvinner på flukt er særlig utsatt for seksualisert vold, menneskehandel og skader og dødsfall knyttet til svangerskap. Foto: Flickr/Rune Bjåstad/ Utenriksdepartementet

KVINNER PÅ FLUKT UTSETTES FOR RETTIGHETSBRUDD

Kilder: UN Women, UNHCR og UNFPA.

- **Mer enn 100 millioner mennesker** i dag har behov for humanitær hjelp (2015). En fjerdedel av dem (26 millioner) er jenter og kvinner i alderen 15 til 49 år.
- **I akutte krisesituasjoner** har kvinner liten eller ingen tilgang til helsetilbud og profesjonell behandling. Det gjør det vanskelig for kvinner å bruke prevensjonsmidler, og det er stor risiko for skader, utrygge aborter og dødsfall.
- **Mellom juni og august i 2015** benyttet omtrent 700 flyktninger og migranter daglig samme rute gjennom Makedonia på vei nordover i Europa. En av fire av dem var kvinner, og 6 prosent av disse kvinnene var gravide. På grunn av manglende prevensjon og økt seksualisert vold øker antall gravide i Syria og nærområdene.
- I land med konflikt og som har opplevd konflikt er mødredødeligheten i snitt 2,5 ganger høyere enn ellers. 60 prosent av mødredødelighet skjer i krise- og konfliktområder.
- **Økt fattigdom som følge av krig** fører til flere barne- og tvangsekteskap. Da krigen i Syria brøt ut, var mellom 13 og 17 prosent av jentene i landet gift før de fylte 18 år. Tilsvarende tall blant syriske flyktninger i Jordan er på 51 prosent. Lignende utvikling har man også sett i forbindelse med andre kriger. I Rwanda var for eksempel gjennomsnittsalderen for kvinner ved ekteskapsinngåelse før folkemordet mellom 20 og 25 år, mens den i flyktningeleirene under og etter folkemordet var 15 år.
- **Mange kvinner** blir tvunget på flukt fordi landene de kommer fra ikke har beskyttet dem mot kjønnsbasert vold.

KLIPPET FRA iFokus nr 1-2016

VISSTE DU DETTE?

Hvorfor er soroptimistfargene gule og blå? Susan Joyce fra Soroptimist International of Americas, medlem på Soroptimist Chatline sier dette:

Jeg hadde noen tanker om hvorfor man har valgt blått og gult som våre soroptimistfarger.

Stuart Morrow, som organiserte den aller første soroptimistklubben i 1921, var en rotarianer og chartret mange klubber for Rotary og var delvis ansvarlig for valg av blått og gull som våre soroptimistfarger siden de er farger som også representerer Rotary. Stuart Morrow ble betalt for hvert medlem han fant for klubbene, og vi, som

soroptimistorganisasjon, kjøpte rettighetene til å være egen organisasjon fra ham. Om du vil, kan du sjekke historien vår på denne linken: www.si-founder-region.org/history.html Det er ingen omtale på våre historiesider om valg av farger, men jeg føler meg veldig trygg på at Violet

Richardson Ward og kanskje Stuart Morrow var ansvarlig for å velge farger.

Susan Joyce

SI/Dixon, SI Americas
Tidligere guvernør

FAKTA OM KJØNNSEMLESTELSE

«Muhammeds døtre ble aldri utsatt for dette»

Kjønnslemlestelse karakteriseres som et fundamentalt brudd på menneskerettighetene og er et stort helseproblem. Skikken startet i Faraoenes Egypt.

Kjønnslemlestelse er forbudt i de fleste land i verden. I Norge ble det forbudt i 1996. I dag er skikken fortsatt tillatt i 29 land og hovedsakelig i Afrika. I Somalia blir 98 % av jentene kjønnslemlestet, og i Gambia omkring 80 %.

I Mali, som er ett av Norges fokusland, er 84 % jenter og kvinner utsatt for kjønnslemlestelse. PNLE (Nasjonalt program for kamp mot omskjæring) rapporterte i desember 2015 at 1087 landsbyer har forpliktet seg til å slutte med praksisen.

Kilder: WHO, PNLE, Wikipedia og Afrol News. Kvinneledede hushold i Anuradhapura og Ampar, i singalesiske og tamilske samfunn.

FAKTA

Brexit

Vi, og tydeligvis engelskmennene, synes EU er omstendig og byråkratisk og full av ord og forordninger.

De er i alle fall glad i ord, se bare her:

Pythagoras læresetning - 24 ord.

Fadervår - 66 ord.

Arkimedes' Prinsipp - 67 ord.

De 10 bud - 179 ord.

Den amerikanske uavhengighetserklæringen - 1300 ord.

Den amerikanske grunnloven, med alle 27 endringer, - 7,818 ord.

EU-regler om salg av kål
- 26,911 ord

OM SAMFUNNSENGASJEMENT: "Folk må si mer JA! Mange som snakker om å være utbrent, er ikke en gang påtent!"

Ann--Kristin Olsen
Norges første kvinnelige politimester og Norges første sysselmann på Svalbard.

72 år som soroptimist!

Vivian Walczesky, som er soroptimist i SI Americas deltok 9. juni 2016 på 75-årsjubileet for SI i Zanesville (Ohio, USA).

Der ble ikke bare klubbens 75 års jubileum feiret, men også Doris Baker ble hedret for sine 72 år som soroptimist i SI Zanesville. Doris var til stede på denne festlige anledninger sammen med familie og venner, og selvfølgelig sine soroptimist-klubbvenninner. Zanesville-klubben hadde en oppslagstavle plassert i byen Zanesville med et bilde av Doris Baker på tavla til minne om hennes 72 år som soroptimist. Vi er ikke sikker på om Doris Baker er det medlemmet som har lengst medlemskap, men det skal godt gjøres å slå henne.

Medlemmer som Doris Baker, med lang medlems tid, har et vell av kunnskap som soroptimist som klubbene/organisasjonen bør sørge for at blir tatt vare på. Denne informasjonen kan komme godt med når organisasjonen snart kan feire sitt 100-årsjubileum.

Doris Baker er et forbilde for oss alle. Mens Doris hadde mann og barn og full jobb vedsiden av familien; likevel har hun altså også hatt overskudd til å jobbe som frivillig, som soroptimist, for å hjelpe andre kvinner, gjennom 72 år! Det står det respekt av! Jeg tar av meg hatten for Doris Baker som i 72 år har jobbet med å gjøre livet til kvinner og jenter bedre, både i sitt Zanesville-nærmiljø og ute i verden.

Vivian Walczesky, guvernør / Midwestern Region USA, SI Americas

Her er nettsiden til klubben der Doris blir honorert for sitt utrolig lange medlemskap, men de gir seg ikke med det! Nedenfor sees en kjempestor plakat (billboard) som vises for hele byen Zanesvill i Ohio, USA! Doris er vel verd alt sammen!

Og selv om vi ikke slår på stortromma hos oss, bør vi kanskje notere oss at Gro og Jorunn har 30 års medlemskap og Tove 20 år, for å ta de runde årene!

Ingen slår Else med 47 år og Liv med 44 år, men det finnes andre også med lang fartstid i klubben vår:

I bilderekk fra nr. 3 og til høyre: Lill med 31 år, Kari med 24 år, Margaret med 23 år og Sissel med 21 år. Sjekk medlemslisten, det er mange som har over 10 år i klubben.

Helt fremme på podiet står president Sissel Hobæk og takker kor og orkester, sponsorer og ikke minst alle fremmøtte! Hun fikk også inn noen vektige ord om klubben og organisasjonen!

Jazzkonsert

Det er alltid like spennende om vi får alle løse tråder til å komme sammen i tide til å få en vellykket kirkekonsert! Jazzgruppa hadde mange medlemmer denne gang og det var greit, for alle de

var på plass i kirken én time før første tone lød under kirketaket og dermed var alle oppgaver fordelt og besatt. Fra før hadde vi hatt ett møte der vi brettet programmene for konserten; en viktig og hyggelig oppgave som vi delte hjemme hos Britt Ohrem Brastein. Gro Stalsberg hadde sørget for kopiering av programmene, Jorunn Sjønnesen hadde kontakten med kirken og flere av oss i gruppa jobbet for å få sponsorer. Vi fikk mange sponsoerer i år også, de fleste har støttet konserten vår gjennom mange år. Dette var niende konsert og stemningen i kirken ble svært god i år også!

Dirigent for koret og orkesterleder, Øyvind Strand, bandt hele konserten sammen på en lun og informativ måte. Det er et ekstra pluss til konserten at han er så ledig og morsom foruten å være en svært god musiker.

Stående applaus, heder til dirigent og ikke minst kirketjener Pål Berg som har vært en hjelpende hånd gjennom

alle våre ni konserter. Om det blir en 10. konsert vil tiden vise, overskuddet kommer godt med til våre mange gode prosjekter!

President Sissel Hobæk, Jorunn Sjønnesen, Jane Sandli, Margaret Støle Karlsen og Hilde Eskedal var godt fornøyde med konserten!

Sterke fortellinger om menneskehandel

Ga elevene innblikk i en virkelighet fylt av fattigdom, trusler, overgrep og lengsler etter et bedre liv.

Av journalist Stine Indahl

– Det er overveldende! Når en ser filmer og serier om slike temaer, er det lett å tenke at «jeg er glad det ikke er sånn i virkeligheten». Men så er det sånn det er likevel. Det er skremmende, sier Hedvig Anvik i 2STBØ.

Torsdag 29. oktober

besøkte skuespillerne Beathe Frostad og Astrid Elise Sæterøy THVS med sin forestilling «Valgt det – et fortellerteater om menneskehandel». Skuespillerne spør seg «Hva er et fritt valg?» og har ut ifra det satt sammen en forestilling som bygger på fortellinger om mennesker med håp og drømmer. Alt basert på rapporter, intervjuer, rettsprotokoller og samtaler med blant annet politiet, kriesenter, advokater og ikke minst ofre for menneskehandel.

– Det å høre virkelige historier framført på denne måten gjør mer inntrykk og fester seg på en annen måte enn når en bare leser om det. Jeg var ikke klar over at menneskehandel er så stort – faktisk enda større enn narkotika, sier Ariel Lohne i 2STAØ.

To sider

Ariel og Hedvig er ikke i tvil om at måten forestillingen var bygd opp som en diskusjon der ulike argumenter ble grundig debattert, fengst sosiologielevne. For spørsmålet er: Vet disse menneskene egentlig hva de går til og har de et reelt valg?

– Det var veldig bra at skuespillerne diskuterte med hverandre og hele tiden kom med motargumenter. Mange er

nok ganske sikre i sin oppfatning og da er det alltid fint å se ting fra to sider, sier Ariel.

Menneskeliggjøring

I forestillingen veves jentenes historier sammen med fakta om menneskehandel og prostitusjon, og hvordan det som skjer over hele landet henger sammen med fattigdom, krig og lengsler etter mulighet for et bedre liv.

– I sosiologitimen har vi jobbet med nettverkene bak narkotika- og våpenindustrien, menneskesmugling og sex trafficking og koblet det opp mot menneskelige valg. Det handler om å menneskeliggjøre statistikken og forstå hvorfor mennesker gjør som de gjør i grupper. Kanskje har en ikke så mye valg når en er en familie på flukt, sier lærer Tonje Bergersen.

Vanskelig å forstå

Også avdelingsleder for språk, samfunnsfag og økonomi Rune Ludvik Eriksen mener skuespillet var relevant både for sosiologiklassen og elevene som går politikk og menneskerettigheter Vg3.

– I disse fagene analyserer man menneskers situasjon enten opp imot andre mennesker eller opp imot det politiske systemet. Skuespillerne gjorde fagstoffet levende ved å fortelle autentiske historier. Omfanget av menneskehandel i verden er så omfattende at det er vanskelig å forstå og er en del av et skjult økonomisk system som er viktig å kjenne til, sier Eriksen.

Beathe Frostad
og Astrid Elise Sæterøy

Snakke om temaet

Elevene selv er glade for muligheten til å få mer kunnskap om både systemet bak menneskehandelen og ikke minst ofrenes historier.

– Skuespillet var veldig lærerikt. Jo mer kunnskap om temaet, jo bedre. Det er skremmende hvor mange som er involvert i menneskehandel. Det vi kan gjøre, er iallfall å snakke om at det skjer, avslutter Hedvig Anvik og Ariel Lohne.

Distriktsmøte i Distrikt Syd II

38 forventningsfulle soroptimister fra hele Syd 2 stilte til vårt distriktsmøte på Quality Hotel Grand Farris. Utenfor møtelokalet stilte flere klubber med salg av bl. a. ringer, kalendre og koselige grytekluter

Møtet ble trygt ledet av vår kjære Anne-Brit. En blåsekvintett fra Kulturskolen med fire ungdommer og en instruktør, ga oss en god start på kvelden. Godt å se og høre at musikk-livet blomstrer i Larvik. Vi fikk høre ulike melodier til stor applaus. De unge fikk et gavekort på kinobesøk fra oss som takk for spillinga.

Hovedprogrammet etterpå var Fortellerteatret: «Valgt det...»

Dyktige skuespillere; Beathe Frostad og Astrid Elise Sæterøy ga oss mange tanker om menneskehandel. Dialogen dem imellom er en flott og engasjerende måte å formidle på.

De har samla seg mye kunnskap om emnet menneskehandel, og gir oss innblikk i mange historier. De som ikke var der anbefales på det varmeste å prøve å få det med seg ved en annen anledning.

Etterpå var vi litt matte, og måtte få oss noe å spise. Deilig gulrotsuppe med løff til, og kaffe og kake til dessert gjorde susen.

Deretter fortsatte møtet. «Gammel» distriktskontrakt, Torunn Natvig Hoen, takket for seg og ønsket vår Torunn Hammer Haarberg lykke til som arvtaker.

Klubbene fortalte om sine ulike aktiviteter. Mange har et engasjement i Moldova. I tillegg arrangeres det kjølesalg, loppemarked, julemarked, produksjon og salg av ulike produkter. Noen har norskundervisning for innvandrerkvinner. Vår egen klubb har konsert, vandring, salg av miljønett og julefrimerker.

Alle poengterte viktigheten av å ha det hyggelig på møtene. Uten et godt sosialt miljø klarer vi ikke å få til noe sammen. Møtet ble avslutta med utlødning. Alle er like barnslige og elsker å vinne, og blir sure (med et smil) hvis noen vinner mye.

Takk til distriktsmøtekomitéen for et flott møte, og til Anne-Brit som ledet oss gjennom denne septemberkvelden.

Hilde Eskedal

Anne-Brit Hellerud ledet distriktsmøtet og takket skuespillerene.

Tønsberg-klubbens Liv Handeland fortalte om klubbens prosjekter.

Soroptimist International Norgesunionen

LITTERATURHUSET
tirsdag 27.09.16
Førpremierre kl. 14.00
Uppremierre kl. 18.00

Sjekk Facebook-siden:
Uppremierre "Valgt det - fortellerteater om menneskehandel"

Stykket er en ærlig og engasjerende forestilling om mennesker som handelsvare i Norge i dag, samt en samfunnskommentar med fakta, som viser hva som skjer i vårt eget land og globalt. Skuespillerne tar utgangspunkt i sanne, anonymiserte historier om enkelt-mennesker bak avisoverskriftene, historier som frembringer empati, gjenkjennelse og engasjement. Skuespillerne samtaler med publikum etter forestillingen.

Av og med Astrid Elise Sæterøy og Beathe Frostad
FOTO: Juan Jose Jimenez Tirado

Forestillingen er støttet av Justis- og beredskapsdepartementet

Billettsalget på Litteraturhuset og nettet er i gang: litteraturhuset.no

Arranger: Soroptimist International Norgesunionen soroptimistnorway.no

VI SIER STOPP MENNESKEHANDELEN NEI TIL TRAFFICKING

«200 år – Har Grimstad endret seg?»

Karin Guttormsen,
Arendal-Grimstad soroptimistklubb

Arendal-Grimstad soroptimistklubb, med Karin Guttormsen og flere i spissen, har engasjert seg sterkt i arbeidet mot handel av kvinner, trafficking.

Gjennom et svært aktivt arbeid i prosjektet Lilla sløyfer har hun og klubben bidratt til å sette arbeidet mot menneskehandel høyt på dagsordenen. Initiativet til å bruke fortellerteater i formidling av kunnskap om menneskehandel kom også fra Arendal-Grimstadklubben. Det er blitt satt opp to teaterstykker; det første het "Hva skriver de hjem om?" og dagens aktuelle "Valgt det...". Et stykke som vi i Larvik-klubben fikk mulighet til å se bare et par dager etter at det hadde premiere i Oslo. Karin har også vært unionspresident i perioden 2005-2007. Hun har besøkt vår klubb og nå er vi svært glade over at hun vil dele info om hva klubben hennes har gjort i forbindelse med byens 200-års jubileum for å markere klubben, organisasjonen og engasjementet.

Arendal-Grimstad soroptimistklubb gave til Grimstad bys 200 års jubileum ble en suksess. Likestilling er et vanskelig begrep «å selge», mye ligger på oss kvinner for å komme videre. Kvinne du kan og du tør! Ta en sjanse og tål en tabbe og at menn må tørre å gi slipp på sine maktposisjoner, er utfordringene fra arrangementet: «200 år – Har Grimstad endret seg?» Grimstad by fikk kjøpstadsrettigheter i 1816. Opp til vår tid har Grimstad vært

et lite bysamfunn med store sosiale forskjeller og utviklet med sjøfart, skutebygging og eksport av tømmer som økonomisk fundament. Byens historie er hovedsakelig skrevet av menn for menn. Hvordan kvinnene hadde deltatt som viktige samfunnsbyggere under ulike rammebetingelser, er heller skjult.

Etter 200 år - Hvor står kvinnene i dag og hvordan synes likestillingen å gå fremover? Det ville vi finne ut av. Vi ville stille spørsmålene til fagfolk og lokale politikere uten selv å gi svarene. «200 år – Har Grimstad endret seg?» ble derfor klubbens gave til 200 års jubilaranten, et 3 dagers åpent arrangement 15.9.-17.9.2016 med foredrag, debatter, litteratur og teater.

FORARBEIDET

I klubben bestemte vi oss raskt for at vi ville melde oss på da Grimstad kommune allerede i 2014 inviterte lokale foreninger til å delta i jubileumsprogrammet. Her bød det seg en enestående lokal sjanse til å fremsnakke kvinnene for økt innflytelse i næring og politikk i en region hvor likestilling-

en ikke står sterkt. Vi ville vise at barrierer kan brytes og at motstand ikke er til hinder for å kunne utnytte sitt potensial hvis man vil. Derfor ble programmet satt sammen ut fra disse momentene:

- * Kvinner i næring og politikk
- * Engasjement og rettigheter før og nå
- * Mann deg opp, kvinne!
- * Mennesker som salgsvare

GJENNOMFØRING

Arrangementet har vært et lokalt klubbprosjekt i 2015/2016 som klubben og styret sluttet seg til fra starten av. En programkomité på 5 arbeidet ambisiøst og iherdig med programmet. Hvor stort skulle vi legge det opp - antall dager, foredragsholdere, markedsføring og finansiering? Etter nokså skyhøye ambisjoner fra starten av, valgte vi og fikk velvillig ja fra lokale og nasjonale aktører. Vi fikk også en prøve på det nye fortellerteateret, «Valgt det...».

Gjennom hele planleggingen og gjennomføringen har vi hatt god støtte fra Grimstad kommune som medspiller. Vi fikk direkte økonomisk støtte, underskuddsgaranti og gratis lokale ved bruk av kommunestyresalen og kulturhuset. Grimstad bibliotek fikk vi et meget godt samarbeid med særlig om temaet, Mennesker som salgsvare/menneskehandel. Biblioteksjefen presenterte litteratur og satte opp egen bokutstilling i forkant av prøven på fortellerteateret. Markedsføring og pressdekning i flere medier og i flere omganger hadde vi en klar strategi på. Bruk av e-post til ulike upolitiske og politiske miljøer og enkeltpersoner, klubbens egen Facebookside og nettside, stand på byen for å spre programmet og godt samarbeid med lokalpressen, var vi bevisste på. Grimstad Adressetidende ga vi førstehåndsinformasjon til, og de

ga oss god forhåndsomtale flere ganger og god dekning også på lederplass.

BUDSJETT OG FINANSIERING

Hvor høyt turte vi legge budsjettet og få finansiert utgiftene, var en usikkerhet lenge. Programmet ble kommentert på byen som imponerende og seriøst, og hvordan kunne en liten klubb få i stand noe sånt. Vi kom i mål med et budsjett på kr. 110 000. Grimstad kommune, Regionalt næringsfond, Stiftelsen Fritt Ord, Grimstad bibliotek, sponsorstøtte fra lokalt næringsliv og billettsalg bidro til finansieringen av det. De fleste medvirkende tok dessuten meget beskjedne honorarer. Klubbens egenkapital på kr. 15 000 ble omregnet til 450 t egeninnsats.

ERFARING

Når man vil noe sammen, får man det til! Soroptimistene står for seriøse mål og arbeider langsiktig og ved å spille på lokalsamfunnet, får vi stor forståelse og støtte til gjennomføring av arrangementer. At f.eks. Stiftelsen Fritt Ord støttet oss, tar vi som et bevis på at tiltaket ble ansett å ligge på et høyt nivå. Vårt arrangement krevde mye arbeid, men vi ville ikke vært det foruten. At synliggjøring og bevisstgjøring skjer lokalt er viktig for å nå soroptimismens langsiktige mål og for klubbens dynamikk. PFR rapport er sendt SIE.

Karin Guttormsen

Arendal-Grimstad soroptimistklubb
Fhv pres. 2013-16
<http://arendal-grimstad.soroptimistnorway.no/>

Bokutstilling, tema menneskehandel
Grimstad bibliotek.

Flere kvinner inn i politikken? Aftenpostens sjefredaktør Espen Egil Hansen spør ut ledende politikere om hvorfor - "Fant ingen kvinnelige ledere" som var førstesideoppslag i Grimstad Adressetidende like etter kommunevalget 2015.

Foto, Grimstad Adressetidende, Janicke Yttervik. Jf. vedlegg Grimstad Adressetidende 20.9.2016.

Forfatter Benja Stig Fagerland uttrykte følgende:

"Likestilling handler ikke bare om rettferdighet, det handler også om lønnsomhet. Flere kvinner i ledelse er big business!"

2 Lørdag 17. september 2016

PÅ DEN ANNEN SIDE

Grimstad Adressetidende

Grimstad Adressetidende.

Grunnlagt i 1856 av boktrykker J. P. Nielsen.
Bekreftet opplag 6.381.
Internett: www.gat.no Tlf.: 37 25 80 00
Redaktør: Peer L. Andreassen

adressa mener

Tilbakeblikk og fremsyn

Denne uka har Arendal-Grimstad soroptimistklubb satt aktuelle samfunnsproblemer under debatt med spennende temaer og aktuelle bidragsyttere i både rådhuset og kulturhuset.

Anledningen er Grimstads 200 årsjubileum, og hensikten har vært å rette søkelys på kvinners innsats og posisjon i samfunnet, før og nå. Det er på sin plass, i en by og en landsdel som verken tidligere eller i dag synes å ta likestilling helt på alvor. Statistiske målinger om kvinners deltakelse i styre og stell, både i og utenfor den politiske arena, er så måte lite smigrende.

Det som har gjort programmet særlig interessant, er koblingen mellom byens historie og situasjon med det større bildet nasjonalt og globalt. Ett eksempel: Fredag kveld sto Terje Sandkjær på programmet for å fortelle om barn på vandring før og nå, mens Olav Lægdene i Kirkens Bymisjon skulle ha mennesker som handelsvare som tema.

Forfatter Benja Stig Fagerland deltok i arrangementet torsdag. Hun har et helt sentralt poeng når hun sier: – Likestilling handler ikke bare om rettferdighet, det handler også om lønnsomhet. Flere kvinner i ledelse er big business.

Det handler om å bruke samfunnets menneskelige ressurser på en best mulig måte.

Soroptimistene skal ha honnør for arrangementene sine disse dagene. Og det er fortsatt mulig å få med seg spennende programposter i rådhuset i dag.

LIKESTILLING. Forfatter Benja Stig Fagerland snakket om likestilling i rådhuset torsdag kveld.

Ny festival

Det finnes en festival i hver krok her i landet, og for mange formål. Men festivalen som studentene Andre Wächter og Bernt Bergum drar i gang, er en nyskapende tilvekst i festivalfloaen.

Glad i Grimstad-festivalen går ut på å komme i kontakt med noen som trenger hjelp i byen. Det fortjener å bli en suksess.

PRESIDENT. Karin Guttormsen leder Arendal-Grimstad soroptimistklubb, som er en organisasjon for kvinner i yrkeslivet. 74-åringen er fortsatt i jobb som landskapsarkitekt.

Vil bedre kvinners kår

■ Provoseres av hersketeknikker

Karin Guttormsen mener kvinner i Grimstad må lære seg å stå opp for sine meninger, og komme sterkere inn i den lokale næringsutviklingen og politikken.

– Hvordan er en typisk dag for deg?

– Jeg er ikke pensjonist på heldig måte, jeg jobber fortsatt med forskjellige planer for utomhusarealer. Det siste oppdraget jeg har jobbet med, er uteanlegget på Stine Sofies Senteret på Østerhus.

– Hva bruker du fritiden til?

– Det blir mye friluftsliv, og så er jeg president i Arendal-Grimstad soroptimistklubb. I tillegg er jeg glad i å reise.

– Hvorfor engasjerer du deg i soroptimistene?

– Det er en internasjonal organisasjon for yrkeskvinner, som jobber med menneskerettigheter for alle og å bedre kvinners kår generelt. I den lokale klubben engasjerer vi oss og er synlige. Selv om det ikke vi som bestemmer i samfunnet, kan vi påvirke dem som gjør det.

– Hva provoserer deg?

– Utnyttning av kvinner, overgrep, menneskehandel og grusomme ting som skjer. Som soroptimist provoseres jeg av hersketeknikker, vi kvinner må bli litt tøffere til å takle dem.

fere til å takle dem.

– Hva er ditt forhold til Grimstad?

– Jeg og mannen min kom hit i 1967, da var vi nyutdannede fra landbrukskolen på Ås. Mannen min fikk jobb på Statens forsøksgård i Landvik, nå Vibio, og vi fant ut at Grimstad var et blivende sted. Men til neste år flytter vi til Kongsvinger, hvor vi har barn og barnebarn. Det skal bli fint å komme nærmere dem, men vi har hatt en veldig fin tid i Grimstad.

– Hvor går drømmeferien?

– Jeg er veldig glad i å gå på tur i fjellet. Det gjør ingenting om det regner eller snør, bare jeg får være ute i naturen. Jeg har hatt mange fine turer i Jotunheimen, Trollheimen og Dovre, jeg liker meg best på høyfjellet.

– Og hvem tar du med deg på tur?

– Jeg har hatt mange fine turer med barna mine, så det blir gjerne dem.

– Hva er din favorittmat og drikke?

– En god elgbiff er det beste, det må helst være

vilt. Videre drikker jeg mye vann, men til elgbiffen er det godt med et glass rødvin.

– Hva må du ha om morgenen?

– Kaffe! Jeg er ikke i gang før jeg har fått meg en kaffekopp.

– Tror du det er mer mellom himmel og jord?

– Ja, det må det være, men jeg har et veldig jordnært forhold til religion.

– Hva lytter du helst til?

– Nyheter! Jeg må ha med meg alle nyhetssendinger og Dagsrevyen. Urix er også et program jeg liker å følge med på. Videre bruker jeg mye tid på aviser, de er best dagen derpå. Da kommer gjerne nyhetene jeg tidligere har hørt om med litt mer utdyping.

Marie Hatlevoll
marie@gat.no

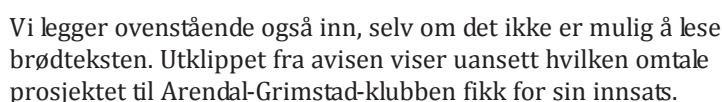
Karin Guttormsen

- Landskapsarkitekt MNLA
- Alder: 74
- Bosted: Grimstad
- Civilstatus: Gift, tre barn og to barnebarn
- Favorittårstid? Våren!
- Eple eller smagott? Eple
- Øl eller vin? Vin
- Biff eller sushi? Biff
- Fjell eller sjø? Sjøen er fantastisk, men det er fjellet og. Så ja takk, begge deler.

Grimstad Adressetidende arbeider etter Vær Varsom-plakatens regler for god presseskikk. Den som mener seg rammet av urettmessig omtale, oppfordres til å ta kontakt med redaksjonen. Pressens Faglige Utvalg (PFU) er et klageorgan oppnevnt av Norsk Presseforbund, som behandler klager mot pressen i presseetiske spørsmål.

PFUs adresse: Rådhusgt. 17, boks 46, Sentrum, 0101 Oslo. Tlf.: 22 40 50 40. E-post: pfu@online.no PFU-saker er tilgjengelig på internett: http://presse.no/pfu/

PFU

Norgesunionen av soroptimister har satt menneskehandel på dagsorden og støttet teaterstykket med kr 50.000,- I tillegg har Justis- og beredskapsdepartementet støttet stykket med kr 450. 000,-

Margaret Støle Karlsen

Gjesteskribenten

Renata Trottmann Probst

Påtroppende SIE-President
fra Sveits

Brev til oss fra den kommende presidenten for Europaføderasjonen (SIE)

For tyve år siden, da jeg ble medlem av Zug soroptimistklubb i Sveits, var min motivasjon todelt: å bli med i kvinnenettverk i mitt nærområde og å delta i prosjekter til støtte for kvinner. I dag er min motivasjon i stor grad den samme. Den eneste forskjellen er at området og prosjektene jeg fokuserer på nå, spenner over mer enn 60 land. Alle disse årene med arbeid for klubb, union og på føderasjonsnivå har lært meg at å samarbeide (i nærområdet) og å styrke andre kvinner og jenter (prosjekter) understreker alle aspekter ved det å være soroptimist.

Å være privilegert til å lede vår føderasjon i nær framtid, har naturligvis fått meg til å tenke på hvordan vi kan øke vår innsats, hvordan vi sammen kan utgjøre en enda større forskjell når det gjelder å styrke kvinner og jenter. Jeg tror at nøkkelen ligger i synergien mellom våre prosjekter på klubb- og unionsnivå – med andre ord vårt programrelaterte arbeid - og den påvirkningsrolle vi har på føderasjonsnivå. Disse to veiene til sammen gir kraft. Med den erfaringen vi har gjennom arbeidet i våre land og i våre egne hjemtrakter, vet vi hvilke områder og problemer som trenger støtte, og hvilke løsninger vi kan foreslå. Når vi ser på alt programarbeidet ovenfra, i fugleperspektiv, kan vi se mangelen på rettigheter og de vanskelighetene kvinner står overfor i mange

land. Og vi kan påvirke for å forandre. Det er vår plikt som organisasjon med møterettstatus i FN, med deltakelsesrett i Europarådet og som medlem av European Women's Lobby å påpeke de utfordringene kvinner i våre land må takle og forlange at ting blir bedre.

For at dette skal skje, for at vi skal bli effektive forkjempere for kvinner på et internasjonalt nivå, må vi bygge flere broer innenfor føderasjonen. Vi er 34 000 yrkeskvinner og kvinnelige «ledere», og representerer således en veldig viktig styrke i arbeidet for foran-

dring. Men vi er for det meste fokusert på interne saker, i våre egne klubber, unioner og land. Ved å snakke mye med soroptimister, har jeg lært mye om likheter som binder oss sammen. Det å kommunisere med dere, med alle våre medlemmer, har blitt et av mine hovedmål siden jeg ble påtroppende president. Jeg har bevisst prøvd å møte så mange som mulig for å høre om ideer og håp og forventninger for og fra vår organisasjon. Så langt har jeg hatt lite kontakt med norske soroptimister, men jeg har hatt fremragende samarbeid med SIE visepresident Sigrid Ag, og det har gitt meg en god følelse av norske soroptimisters styrke og hengivenhet. Og for å være ærlig – dette er noe jeg møter hele tiden under mine reiser. Jeg vil derfor oppmuntre dere til å bygge vennskap med hverandre på tvers av klubber, prosjekter og grenser så mye dere kan. Jeg tror det vil gi dere den samme optimisme og kraft som kommunikasjon med soroptimister alltid gir meg og at det vil gi dere en helt ny følelse av hva vi kan oppnå sammen.

Jeg tror også at det å arbeide hånd i hånd på tvers av grenser vil gjøre oss attraktive for flere og yngre medlemmer. Dette er nødvendig for vår organisasjon og vil bli et prioritert område for min periode som SIE-president. Vi må ha tydelige og overbevisende svar på spørsmålet om hvorfor en suksessrik, ung kvinne burde bli med i Soroptimist International. Vi må være i stand til å vise henne de personlige fordelene hun kan oppnå gjennom vårt nettverk, og på samme tid tilby mulighet til å bli involvert i prosjekter som har lokalt anslag, men

Renata Trottmann Probst sees som nr. 2 fra høyre i bakke rekke. Ellers er det våre representanter ved Guvernørmøtet i Sofia i Bulgaria: Foran fra venstre: guvernør Gerd Halmø, guvernør Aud Baadstrand Skare og unionspresident Kirsti Guttormsen. Bak fra venstre: 1. visepresident Bente Lene Christensen, guvernørsuppleant Dora Poni Loro og helt til høyre SIE 1. visepresident Sigrid Ag

internasjonal gjenklang. I den moderne, sammenknyttede verden vi lever i, er det lokale og det internasjonale tettere sammenvevd enn noen gang tidligere. For fortsatt å være levedyktig som organisasjon, må vi være strategiske når det gjelder å forstå aspirasjonene og forventningene til yngre generasjoner. Da vil vi fortsatt være en sterk, og endog enda sterkere, stemme for kvinner og jenter i hele verden.

Jeg gleder meg til lede vår organisasjon mot dens 100 årsjubileum i min presidentperiode, med mitt blikk rettet mot fremtiden og på de fremtidige soroptimistgenerasjoner.

Renata Trottmann Probst,
President Elect

Fritt oversatt av
Sissel Hobæk

FAKTA

Renata Trottmann Probst

grunnla sitt eget konsulentfirma i 2008. Hennes firma gir juridiske råd til internasjonalt klientell i saker knyttet til fast eiendom. Renata har over 20 års yrkeserfaring fra internasjonale banker, inkludert 10 år i UBS AG i Zürich. I UBS, har Renata hatt ulike lederstillinger, blant annet fungert som leder for *Management Office of Global Private Banking*. Før dette, var Renata ansvarlig for *Human Resources for Continental Europe i Investment Banking Division of UBS*. Før hun begynte i UBS, jobbet hun for en mindre bank hvor hun var ansvarlig for alle ikke-bank transaksjonsområder av virksomheten, for eksempel Legal, HR og Office Management.

Renata har en mastergrad i rettsvitenskap fra Bern University, Sveits, og en Master of Laws fra Institute of Comparative Law ved McGill University i Montreal, Canada. Her videreutviklet hun sin kunnskap om lederskap og ledelse gjennom topplederprogrammer ved Columbia University i New York og Steinbeis University i Berlin.

Renata er SIs President Elect for 2015-2017. Som sådan har Renata ansvaret med å støtte SIE-presidenten og å føre tilsyn med utviklingen av to strategiske mål: Programme and Advocacy. Hun fungerer også som leder av fredspriskomiteen. Som president elect i SIE, er Renata også stemmeberettiget medlem av Soroptimist International.

De 17 bærekraftige utviklingsmålene, sett fra et kvinneperspektiv - i bilder

Foto : World Vision

Anna Leach, The Guardian:

Hvis du ikke vet hvor du skal begynne for å forstå de 17 bærekraftige målene FN har satt seg, start med kvinner og jenter og alt annet vil falle på plass sa leder av UN Women, Phumzile Mlambo-Ngcuka nylig. Fotografiene av kvinner og jenter over hele verden illustrerer hvert av de 17 målene.

Sorord gir deg to smakebiter, les mer og se bilder på denne lenken:

<https://www.theguardian.com/global-development-professionals-network/gallery/2016/jul/07/a-girls-view-of-the-17-sustainable-development-goals-in-pictures>

Foto : Ken Hermann / Redd Barna

Eti jobber som hushjelp, den vanligste formen for barnearbeid i Bangladesh. **Hun illustrerer mål 1. - ingen fattigdom.** Fattigdom er flerdimensjonal og er ikke bare inntektsfattigdom. Jenter bærer byrden av fattigdom i mange samfunn: de er ofte den første i en husstand som må ofre skolegang eller gå glipp av mat.

Den elleve år gamle skolejenta Djeneba, skreller maisen som familien har høstet. **Hun illustrerer mål 2 - null sult.** Kvinner og jenter er ofte utelatt fra beslutningsprosesser som angår jordbruksland og ressurser som er viktige for å skape sitt eget levebrød og generell matsikkerhet. FNs arbeid med å nå dette målet er å sørge for at kvinner og jenter - som ofte er ansvarlig for familiens småbruk - skal få tilgang til jordbruksland og finansielle tjenester på lik linje med menn.

FOTO: Siw Nakken, ØP

PÅ FJØLA

klubbmøte hos Ingun Gjone Hvarnes

Etter en trivelig tur oppover Lågendalen, havnet vi til slutt i idyll på landsbygda. Et romslig tun med velholdte bygninger lå vakkert plassert i stille og rolige omgivelser. Vi ble hilst velkommen av fakler i veikanten og et varmt håndtrykk da vi ankom. Det duftet nydelig hjemmebakt brød og vi fikk smaksprøver. Ingun Gjone fortalte om gårdens historie der hennes bestefar var oppvokst og levde helt til han døde.

Etter at livet som grafisk designer ble avsluttet var hun i tvil om hva hun skulle ta fatt på; meldte seg på bakekurs på Rauland og tok senere et års studie i Norsk tradisjonsmat. Etterhvert ble det eget firma og da låven ble revet, ble det bygd nytt uthus som nå huser blant annet et bakeri her og firmaet "På Fjølå". Bakeriet leverer produkter til Kolonialen og Hungry Heart i Larvik og til "Høyt og Lavt". Hun selger brød på gården. Fat og Fe i Sandefjord selger også Inguns brød. Hun baker tirsdager og fredager og annenhver lørdag. Ærlig, langsomt og ekte.

Åpent på gården fra 11.00- 14.30 på lørdager i oddetalls uker.

President
Sissel
takket for
omvisning og
servering.

Det ble et trivelig møte med en blid gründer som har mange jern i ilden og

ideer for ytterligere virksomheter. Vi fikk et godt og smakfullt møte som ga oss mersmak på god brødbakst. Som vi kan handle i Kolonialen i Passagen.

KLUBBSTAFETTEN

Nå presenterer vi noe nytt:
KLUBBSTAFETT

i Sorord! Og først ute i
stafetten er vår gode nabo:
**Sandefjord
soroptimistklubb.**

V/president

Solveig Steen-Firing

Vi er 42 medlemmer, i alderen 48 til 92. Det er høy trivselsfaktor hos oss! I tillegg er vi svært aktive. Dette kan bare bli en kort oppsummering av det vi har jobbet mest med de siste årene.

Stikkordet er MOLDOVA.

I 2005 fikk Norgesunionen 2,2 millioner fra TV-aksjonen. Prosjektet «Mot trafficking» ble startet i Moldova, og vår klubb ble oppfordret til å bli Gudmorklubb.

Moldova ligger mellom Romania og Ukraina. Et vakkert, fruktbart land, men sørgelig vanstyrt og med store problemer. Fattigdommen medfører tragiske tilstander som alkoholmisbruk og vold i hjemmene, små muligheter til utdanning for

barna, eldre uten skikkelig helsestell og altså trafficking – unge kvinner som blir lurt til å reise utenlands i den tro at det venter dem en vanlig, ordentlig jobb. Og som går rett inn i prostitusjon. Vår klubb ligger nord i landet, i Edinet, en by med ca. 20 000 innbyggere.

Medlemmene i soroptimistklubben her gjør en fabelaktig innsats, og kan vise til imponerende resultater. Samarbeidet med Sandefjord soroptimistklubb er godt, og det er knyttet sterke og varme vennskapsbånd. Her skal nevnes noen

av samarbeidsprosjektene: «Life skill education»-kurs, som tok for seg blant annet helse, vold i hjemmet, trafficking og likestilling. Vi kjøpte inn 10 symaskiner til 9 landsbyer pluss Edinet, og de ble brukt på fritidssenter for 15 unge hver lørdag i et halvt år i 2007. Maskinene ble deretter brukt til å sy «National dresses» i 2009 og 2010. «Summer camps», altså sommerleire, som blant annet også tilbød «Life skill education». Det ble renoveret et lite hus i en av landsbyene, «House of elderly

people». Et beskjedent fristed for fattige eldre med skremmende få muligheter til hjelp og adspredelser. Listen er lang med andre prosjekter vi i vår klubb har støttet med entusiasme og glede: Finansiering av tøfler til psykiatriske pasienter – etablering av små vannrenseenheter – forsendelse av garn, strikkepinner og vintertøy.

Det har vært stor kreativitet blant våre medlemmer for å skaffe midler til hjelpearbeidet i Moldova. Ramsøk på delikate glass har gått unna. Vi vil heller ikke unnlate å skryte litt av vår vellykkede fødselsdagskalender. Med fantasi og pågangsmot gikk vi i gang med tillaging og fotografering av tolv forskjellige velsmakende supper. Stort spenn i råstoffer og fremgangsmåter. Resultatet er en evighetskalender, en delikat og uunnværlig liten sak som ble solgt i 250 eksemplarer! Vi har muligheter til å skaffe flere hvis andre soroptimister vil kjøpe fødselsdagskalendere, som koster kr. 100 pr stk., og for øvrig er veldig populære vertinnegaver.

I vårt bidrag

til Soroptimiststafetten må vi til slutt nevne Landsmøtet som ble avviklet her i Sandefjord i slutten av mai. Med så mange positive tilbakemeldinger må dette arrangementet - i all beskjedenhet - kalles en herlig suksess! Mye jobb, men verd det. Fotoet er fra banketten på Scandic Park. Vi inntok scenen og sang vår selvkomponerte sang om gleden ved å være en SOROPTIMIST. Med stor innlevelse, som det kanskje fremgår av bildet.

SANDEFJORD UTFORDRER

TØNSBERG

SOROPTIMISTKLUBB

til å skrive noen ord om seg selv i Sorords sommernummer!

Jorunn Sønnessen

- mangeårig medlem i Larvik soroptimistklubb kjøpte lodd, som så mange ganger før, men denne gang vant hun!

Hun vant halskjedet som Utdanningsfondet loddet ut for 2016 og fikk det utlevert på sommermøtet!

Vi gratulerer Jorunn som stolt eier av et nydelig kjede!

Så var det jo moro å se at nettredaksjonen på soroptimistnorway.no har sett vårt lille klubb-blad og sågar linket det opp til sin førsteside!

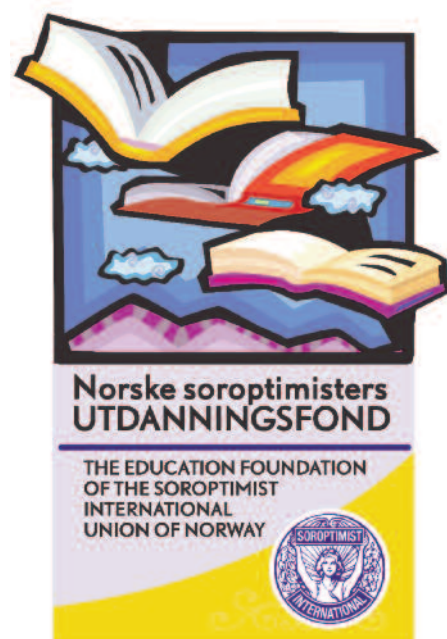
Vi gledet oss stort over det!

Denne plassen er sponset av anonym annonsør.

Beløpet er gitt som støtte til arbeidet

Larvik soroptimistklubb gjør for å gi kvinner hjelp til utdanning.

KLASSEKAMPEN

24 Torsdag 28. juli 2016

debatt@klassekampen.no

KRONIKK
& DEBATT

Kropper til salgs

**MENNESKE-
HANDEL**

Kirsti Guttormsen

For bakmenn med god forretningssans er omsetning av mennesker – for eksempel til prostitusjon – mer lukrativt enn narkotika. En brukerdose selges én gang, mens en kropp kan selges igjen og igjen. Butikken går godt så lenge det er etterspørsel.

Prostitusjon foregår i alle deler av Norge. Selv om ikke all prostitusjon dreier seg om menneskehandel, er det vanskelig å vite om den prostituerte er offer for menneskehandel eller ikke.

I 2014 rapporterte Koordineringsenheten for ofre for menneskehandel (KOM) at 324 personer ble fulgt opp som mulige ofre for menneskehandel, rapportert inn fra hjelpetilak og politidistrikter. 209 av disse (i all hovedsak kvinner), hvorav 14 var barn, var potensielle ofre for utnyttning til prostitusjon eller andre seksuelle formål. Antall domfellelser er langt færre, men bekrefter at menneskehandel faktisk foregår flere steder her i landet.

Bak tallene finner vi mennesker som på grunn av fattigdom, arbeidsledighet, lav utdanning og diskriminering drømmer om et bedre liv i et annet land. De kan være et lett bytte for bakmenn så lenge det finnes et marked.

Med støtte fra Justis- og beredskapsdepartementet og Soroptimist International Norgesunionen har skuespillerne Beathe Frostad og Astrid Sæterøy jobbet frem fortellerteaterforestillingen «Valgt det...». Her er kalde fakta om menneskehandel vedt sammen med sterke og reelle personlige historier. Forestillingen gir ofre for menneskehandel et ansikt, samtidig som den skaper debatt rundt hvorvidt prostitusjon er et valg. Fra slutten av september drar forestillingen på landsomfattende turné.

Lørdag 30. juli er FN-dagen mot menneskehandel. En god markering er å dele kunnskap – uten kunnskap evner vi ikke å se. Når vi snakker om det, kan vi endre holdninger, og det er holdninger som ligger bak våre handlinger.

Kirsti Guttormsen,
president i Soroptimist
International Norgesunionen
post@soroptimistnorway.no

Lis fylte 85!

Lis Marthinus, var medlem i Larvik soroptimistklubb i mange år og da hun fylte 85 år for ikke så lenge siden, fikk Sorord ovenstående bilde. Jubilanten er nå på Sjømannshjemmet i Stavern og er glad for godt stell og omsorg.

Eva Kjus, Marion Andersen og Hanne Clason er på besøk for å gratulere med dagen!

Vi i Sorord stiller oss i gratulantenes rekker!

KVINNEKAFÉ

Sanitetskvinnene i Larvik er kommet godt i siget med sin Kvinnekafé én gang i måneden fra 17.00-19.00.

I oktober, da Sissel og jeg

var på besøk, var det vel en 9-10 stykker som benyttet anledningen til å prate norsk.

Sissel pratet med 3 damer fra Syria som ikke kunne så mye av språket, og jeg pratet med en sjenert førsteklasing som var med mamma fra Sudan, en ung dame fra Litauen og en ung dame fra Somalia. I tillegg fikk jeg med meg at det var en fra Polen og en til fra Somalia ihvertfall. «Mine» samtalepartnere snakket ganske godt norsk så praten gikk egentlig veldig lett. Det er jo artig at man kan være nyttig og bidra med litt språk og litt lokal-kunnskap uten å måtte forberede seg i det hele tatt.

Det var en veldig hyggelig stund med nye bekjentskaper, kaffe og svært gode kaker.

Lill Bjørvik

En trivelig møteplass for kvinner fra andre lang, saniteten og soroptimistene. Sissel sitter som nr. 5 fra høyre på bildet.

Velkommen til
KVINNEKAFÉ
SANITETSHUSET
i Kr. Frederiksvei 10
25. oktober kl. 17-19

MØTESTED UANSETT ALDER OG NASJONALITET

أهلاً بكم في قبوة النساء
 Ku soo dhawow maqaaxida dumarka

4740: 9117: 009111
91 90 91
71171 1131

Witamy w kawiarni dla kobiet!

MANGFOLD - ÅPENT HJERTE

120 år
 WYENKNEBU OG NODIGET!
 Larvik Sanitetsforening

GIRLS' EDUCATION

IT WILL TAKE UNTIL THE YEAR

2086

BEFORE EVERY GIRL GOES TO PRIMARY SCHOOL.

The Brookings Institution

G
GIRL EFFECT

Abonnér på iFOKUS - gratis blad utgitt av FOKUS, Forum for kvinner og utviklings-spørsmål. Klikk deg inn på denne linken og få gratis blad med mye info om kvinne-spørsmål! <http://www.fokuskvinner.no/no/Forsiden/Magasinet-Kvinner-Sammen/>

Vi megler fram dine verdier

aktiv.

AKTIV EIENDOMSMEGLING I LARVIK
Sigurdsgt. 1 , tlf. 33 13 90 00

sorord

SOROPTIMIST-RINGER

i sølv eller gull

Ta kontakt med gull-smed Anne-Brit Hellerud på
aheller3@online.no
og få priser og mer info!

Husk å kjøpe
**LILLA
SLØYFER** fra
unionen og støtt
arbeidet mot
handel av
kvinner!
KONTONR.:
2801 18 11835

SI STEFAN VODA

- september 2016

Det var like vakkert vær i Moldova i september, som det var hos oss. På tidligere høstturer i oktober har det vært kjøligere inne enn ute, men denne gangen var det helt vidunderlig. Det jeg selvfølgelig var mest spent på var å treffe vår charterklubb i Stefan Voda. Hvordan har de det, har de kommet godt i siget, trives de med å være soroptimister? Slike spørsmål er det naturlig å stille seg selv.

Vi ble tatt imot med brød og salt og smilende ansikter. Vi tente lys og kunne beundret bordvimpelen fra Larvik, og vi forsynte oss flittig av de hjemmelagde, lokale spesialitetene.

Klubben leier lokaler til engelskundervisningen i kommunehuset. Et pent

rom med diverse plakater på veggen. Deretter spaserte vi gjennom byen til det naturhistoriske muséet, og under-

veis beundret vi lekeparken som klubb en har fått i stand, i samarbeid med kommunen. Bra jobbet av en klubb som bare er ett år gammel.

På det store bildet, nederst, er alle samlet på det naturhistoriske muséet. Muséet drives av frivillige, og de er mektig stolt av muséet sitt.

Vi hadde sagt vi ønsket en enkel lunsj. En enkel lunsj ble det ikke, og livlig ble den. Det toppet seg med folkesang fremført av en lokal gruppe. Deretter fikk vi rørt litt på oss alle sammen da vi danset ringdans rundt bordet. Kjempestemning. Andre halvdel av denne dagen var vi i Causeni, ikke langt fra Stefan Voda, før vi dro tilbake til Chisinau og middag sammen med Alina Radu, journalisten som driver gravejournalistikk i Moldova.

Her et bilde fra den store, trivelige lunsjen.

Alina Radu driver den uavhengige avisen Ziarul de Garda, har mottatt en mengde priser og ble foreslått til

Nobels fredspris i 2005.

Alina Radu, i midten på bildet til venstre, fortalte bla. om hvor mye tøffere hverdagen er blitt for folk flest etter milliardtyveriet fra 3 banker for et par år siden. Skattene er blitt høyere og alt er blitt dyrere - mens lønningene står stille. Det er et sammensurium av selskaper og transaksjoner som er foretatt i forbindelse med banksvindelen, og pengene er ikke funnet.

Lill Bjørvik

FAKTA

På Wikipedia står følgende (med mer):
In 2014, \$1 billion disappeared from three Moldovan banks: Savings Bank, Unibank and Banca Sociala. The bank fraud in Moldova was a coordinated effort involving all three banks working together to extract as much loan finance as possible from the banks without any obvious business rationale. Ilan Shor, a 28-year-old Moldovan businessman and the current mayor of Orhei, "masterminded" the scam. Shor was chairman of the board at Savings Bank up to November 28, 2014.

Funds worth \$1 billion were transferred to United Kingdom and Hong Kong shell companies used to conceal the real owners of assets, then deposited into Latvian bank accounts under the names of various foreigners.

The total loss from the scheme is equivalent to 12% of Moldova's GDP. OBS. Billion på engelsk er det samme som milliard på norsk. GDP = Gross Domestic Product = Bruttonasjonalprodukt

En dansetrupp fra Stefan Voda både sang og danset for oss da vi hadde lunsj.

Hei, alle lesere!

Det er mai. Sola skinner og jeg ligger på min yndlingsstrand i Taormina på Sicilia og leser. 1 uke har gått og jeg har lest alle bladene jeg hadde med meg nedover. Den siste uken skal jeg lese ei bok som jeg lånte ved juletider og ikke har fått åpnet. Etter noen timer på solsenga sier min venninne: «Hva leser du? Du har ikke sagt et ord på flere timer.»

Jeg hadde begynt på boka til Sarah Lark «Den lange, hvite skyens land».

London 1852. Helen Davenport er ugift og guvernante i en velstående familie, men lengter etter mann og barn. I New Zealand er det overskudd på gifteklare ungkarer. Da Helen får

muligheten til å reise dit for å gifte seg med en sauebonde hun aldri har møtt, bare brevvekslet med, griper hun sjansen.

Samtidig blir den vakre rikmannsdatteren Gwyneira Syklam brukt som innsats i et kortspill. Den mystiske baronen fra New Zealand som har vunnet henne, vil gifte henne bort til sønnen sin. Gwyneira som er lei av sosietetslivet i Wales er glad for å kunne begynne et nytt liv i New Zealand.

På overfarten til New Zealand møtes de to kvinnene og blir venner, til tross for klasseforskjellen.

Tilværelsen – og ektemennene – på New Zealand viser seg å bli helt annerledes enn de hadde forestilt seg, og kvinnene må hjelpe hverandre til å skape det livet de hadde håpet på.

Da jeg var ferdig med boka, tenkte jeg at det må jo komme mer. Og det gjorde det.

Bok nr. 2 «Maoriernes sang» og bok 3 «Kivien kaller» kom ut. Disse handler om livet til barna og barnebarna til Helen og Gwyneira.

Nå har bok nr. 4 kommet ut. Den heter «Et håp ved verdens ende».

Den blir mitt neste leseprosjekt når jeg skal på ferie.

Tørunn
Sjønnessen

**SAY NO
UNITE**
TO END VIOLENCE
AGAINST WOMEN

SORG

En verdig begravelse fjerner ikke sorgen, men gjør den enklere å bære.

Sletsjøe
begravelsesbyrå etb. 1924

www.gsb.no
Behjelpelig hele døgnet

Larvik 33 18 10 80

Larvikklubbens tillitskvinner!

Her er våre tillitskvinner i styret samlet på ett Brett!

F.v. president Sissel Hobæk, styremedlemmene Britt Ohrem Brastein, Torild Gusland, Kristin Dons Wallebek, Maria Brekke-Jakobsen, Ina Maria Snedal Tufte og Jane Sandli.

Disse loser oss gjennom soroptimiståret 2016 til 2017, fra oktober til oktober. Valgkomitéen hadde en grei jobb i år, siden få skulle ut av verv. Positive medlemmer sa ja til verv!

Vi gleder oss over jobben som er gjort og skal gjøres og takker for at vi har villige og interesserte medlemmer som gjerne tar et tak for en god sak: soroptimismen!

tillitskvinner fra oktober 2016/17

PRESIDENT : Sissel Hobæk

STYREMEDLEMMER:

Britt Ohrem Brastein
Maria Brekke-Jakobsen
Ina Maria Snedal Tufte
Kristin Dons Wallebek

VARAMEDLEMMER:

Jane Sandli
Torild Gusland

REPRESENTANTER TIL UNION-EN,

1. REPRESENTANT:
Sissel Hobæk, president
2. REPRESENTANT:
Maria Brekke-Jakobsen

SUPPLEANTER TIL UNIONEN,

1. SUPPLEANT: Britt Ohrem Brastein
2. SUPPLEANT: Ina-Maria S. Tufte
3. SUPPLEANT: Jane Sandli

PROGRAMANSVARLIG

Leder: Lill Bjørvik
Assistent: Margaret Støle Karlsen

PROGRAMKOMITÉ,
Trine Lise Fevik

Hilde Eskedal
Torunn Hammer Haarberg
Tove Stensgård Hellum

REKRUTTERING,

Ina-Marie Snedal Tufte
Margaret Støle Karlsen
Anne-Brit Hellerud
Tove Akre

VALGKOMITÉEN

Gro Stalsberg
Marion Andersen

REVISOR

Jorunn Sjønnesen
Gro Stalsberg

Nettansvarlig

Ellen Katrine Snedal, leder
Maria Brekke-Jakobsen

PR/Markedsansvarlig

Margaret Støle Karlsen

Redaksjonen for Sorord

Lill Bjørvik,
Torunn H. Haarberg,
Margaret Støle Karlsen,
Sølvi Snedal Tufte

FAKTA

2016 blir varmere enn rekordåret 2015

Ny FN-rapport viser at 2016-temperaturene kommer til å ligge 1,2 grader over førindustrielt nivå. Dette melder Verdens meteorologorganisasjon (WMO).

Som abonnent på Østlands-Posten
har du tilgang på
eAvisen, op+ og ekstra

Gå inn på op.no/eavis

Klikk på dagens utgave, og logg inn med aID eller
klikk for ny bruker.

Er du ikke abonnent? Prøv et abonnement!

8 uker komplett **199,-**

8 uker digitalt **99,-**

Send bestilling til abo@op.no

eller ring vårt kundesenter: 33 16 31 80

Østlands-Posten

Middelhavs- inspirert LAMMESUPPE

500 g lammekjøtt fra bog eller
bryst
2 dl mild olivenolje
3 gule løk
4 fedd hvitløk
200 g hermetiske tomater
4 gulrøtter
1 liten sellerirot
2 stilker stangselleri
2 l kyllingkraft, evt. vann
1 kvist rosmarin
salt og kvernet sort pepper
godt med basilikum
4 skiver med dag gammelt løff
kokte hvite bønner
parmesan
8 ss god olivenolje

FREMGANGSMÅTE

Brun kjøttet i oljen.

Tilsett hvitløk og løk i skiver sammen
med rosmarin.

Tilsett de hakkede hermetiske tomat-
ene og alle grønnsaker som er kuttet i
terninger.

Tilsett kraften og kok opp.
Skum av og la suppen småkoke til
kjøttet er mørt, i ca 45 min.
Tilsett rikelig med frisk basilikum de
siste ti minuttene.

De kokte hvite bønner og løffterninger
i til slutt,

Server i tallerkener og ha på rikelig
med nyreven parmesan og den ekstra
gode olivenoljen.

Dette er en av mine vinterfavoritter,
og den blir bedre dagen etter. Jeg serv-
erer med revet parmesan i skåler

rundt på bordet, krutonger (laget selv,
pensket med god olivenolje, salt og
pepper, og i stekovnen. Tar disse også i
skåler på bordet. Da kan man selv
velge. I tillegg har jeg focaccia (er
ingen stor baker, og kjøper den hos
Meny eller hos Majas)!

Og med til dette hører en kraftig rød-
vin.

Gled deg!

*Hilsen Pippi
Müller*

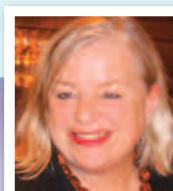
Bones for Life®

Dynamiske bevegelser gir økt fleksibilitet,
stabilitet og styrke. Gledesfylt trening gir deg
bevissthet om din egen holdning og mulighet
til en mer funksjonell hverdag.
Programmet styrker skjelettet og bedrer
balansen.

Påmelding/
informasjon:

Anne-Grete Hopen
95 20 79 93

Kristin Ruder
33 32 90 09

Wellness Through
Movement
Intelligence

Bones for life • www.bonesforlife.com

Pølseutdeling for gode prosjekter!

Gjennom flere år har larviksklubben hatt den trivelige jobben med å dele ut pølser og mineralvann til små og store kunder hos Askjems ved Sem.

Den jobben går vi til med stor glede; Vi får noen trivelige timer i et sydende miljø, vi får kunnskap om campingbiler og campingvogner i høye prisklasser, vi treffer hyggelige kunder og vi blir mer sammen-sveiset som klubb når to deler en pølsevakt. Og sist, men ikke minst: vi tjener penger til våre mange, gode prosjekter.

Stort sett alle medlemmene i klubben vår har hatt vakter på Askjems. Mange har vært der hyppig - vi får jo spise så mange pølser vi vil på vakta vår! :-)

Nå blir det en pause over julehøytiden og nyttårsfeiringen, men litt inn i det nye året er vi nok på plass igjen. Da blir det nye muligheter til å treffe folk, dele ut pølser og kikke på flotte, nye campingbiler!

Her blir en av våre yngste kunder servert pølser av Britt Ohrem Brastein og Marit Kobro (t.høyre).

NYTT MILJØNETT

Larvik-klubben tar miljø på alvor! Vi har laget nytt nett med ny logo! Nettet markedsfører organisasjonen vår samtidig som salget bringer penger til utdanningsfondet! Og du sparer miljøet for plastposer!

30,- pr. stk.
pluss porto

Super venninnegave eller som gave "med noe oppi" til foredragsholdere! Eller kjøp inn til klubben for videresalg - bestem prisen selv! :-)

Bestill gjerne klubbvis:
thorka2@online.no

CARLSENFRTZØE
Stavern
Den lokale byggevarespesialisten
med eget glassverksted
Tlf: 33 13 99 66

nytt fra

r w a n d a • g r u p p a

I Gisenyi i Rwanda har vi en vennskapsklubb. Vi har i mange år støttet et barnehjem som 82 år gamle Rosamund Carr startet. Hun døde i 2006, 94 år gammel. Et ektepar drev barnehjemmet i et par år før det ble lagt ned. De som var barn under folkemordene i '94 begynner nå å bli "voksne", så behovet for et barnehjem er ikke lenger så stort.

MEN HVA VIL VI, ELLER HVA BØR VI GJØRE VIDERE?

I klubben ble det opprettet to grupper: Moldova og Rwanda. Rwandagrappa ble enige om å støtte enkeltpersoner med en høyere utdanning. Utdanning vet vi er et godt redskap for oss kvinner.

Vi tok kontakt med *Marianne Mukankaka i Rwanda* og fortalte om

prosjektet vårt. Hun sa seg villig til å hjelpe oss å finne en student. Kriteriene var: jenta måtte være i

Florence
Nyirandabaruta.

gang med studier, men ha behov for økonomisk støtte for å kunne fortsette. Vise vilje og ha karakterer til å kunne fullføre.

Vår første student ble Yzalline Uwitonse. Hun har nå fullført 4 år med utdanning og er bygg-ingeniør. Etter det vi vet har hun også fått jobb.

Vår neste student ble Nancy Rwagasore, som har fullført IT-ingeniørutdanning. Hun har gitt oss mindre tilbakemeldinger, så vi er ikke helt sikre på om hun har jobb nå.

Vi tok nå en liten diskusjon på hva vi skulle gjøre videre og om behovet fortsatt er der? Vi ble enige om en student til, med styrets godkjenning. Marianne plukket ut nok en student til oss som vi godkjente.

Florence Nyirandabaruta.

Hun kommer fra en familie med dårlig økonomi og fire barn, hvor hun er den eldste.

Hun er ferdig med sitt første år ved universitetet i Kibungu. Hun studerer økonomi og ledelse.

Florence virker til å være en blid, positiv og iherdig jente. Hun er flink til å gi tilbakemeldinger. Og vi gleder oss til samarbeidet med henne.

Samtidig må vi prøve å holde kontakten med Yzalline og Nancy og høre hvordan det går med de :-)

For Rwandagrappa.

Anne-Brit
Hellerud

Møte for distriktskontakter

På R&L møte i Sandefjord

i juni ble jeg valgt som distriktskontakt for Syd 2. Siden jeg er helt fersk i den rollen, var det med glede og store forventninger jeg dro til Stjørdal for å delta på Unionens samling for landets distriktskontakter en helg i september.

Vi var 3 nyvalgte og 5 erfarne tillitsvalgte som sammen med ekstensjonskomiteén i Unionen som møttes. I tillegg var unions-president Kirsti Guttormsen sammen med oss på lørdag.

DK (distriktskontakt)

Oppgavene er:

- Inspirere klubbene i deres arbeid med å finne nye medlemmer
- Hjelp til å danne nye klubber innen sitt distrikt
- DK er bindeleddet mellom klubber og ekstensjonskomiteén/ unionsstyret

Vi arbeidet både i plenum og i grupper. Noen viktige synspunkter som kom fram:

- Være aktiv på sosiale medier – synlighet i riktige medier er viktig for å få nye og yngre medlemmer
- Være bevisst på at temaer på klubbmøtene er dagsaktuelle samt at vi tar vare på ideen om selvutvikling
- Det er god erfaring fra klubber som har prosjekter i avgrenset tidsperiode. Viktig for aktive medlemmer å se en begynnelse og slutt på et prosjekt.
- Flere bedriftsbesøk kan gi god inspirasjon

- Tenke på hvor og hvordan vi har klubbmøter
- Viktig at erfarne ildsjeler lar andre/nye medlemmer slippe til. Viktig at medlemmene føler seg gode nok
- Personlig henvendelse er viktig for å få nye medlemmer

- Etter flere henvendelser fra klubbene om åpne møter, har unionsstyret kommet med følgende anbefaling: Åpne møter er et gode – kanskje kan man tenke ett klubbmøte i året som åpent. Synlighet blir helt sikkert et viktig satsningsområde også i årene som kommer.

Kirsti Guttormsen

presenterte forestillingen «Valgt det», fortellerteateret som vi hadde på vårt distriktsmøte. Hun oppfordret klubbene til å sette opp den forestillingen i sitt nærmiljø.

Det var også satt av tid til en gjennomgang av Mentorprogrammet, der kvinner hjelper kvinner i praksis. Foruten at det hjelper kvinner i praksis så blir organisasjonen synliggjort på en god måte som igjen gir grobunn for ekstensjon.

Stjørdal soroptimistklubb stod som arrangør. De tok godt vare på oss med mye god mat og mange positive og flotte soroptimistsøstre.

Soroptimister gjør en forskjell – fortell det!

Torunn Hammer Haarberg

SOROPTIMIST-EMBLEMET

Soroptimistemblemet

ble tatt i bruk på medlemsnålen på den første verdenskongressen for soroptimister i Washington D.C. i 1927. Emblemet var tegnet av Anita Houtz Thompson fra SI Oakland, og den opprinnelige nålen står utstilt i lokalene til SIA (den amerikanske føderasjonen) i Philadelphia, PA.

Soroptimistemblemet er rundt med en kvinnefigur i midten. Hun skal forestille selve urkvinnen - vital, standhaftig og fryktløs.

Kvinnen holder en plakett med innskripsjonen «Soroptimist» i sine oppstrakte armer.

Eikeblader og -nøtter henger ned på høyre side av plaketten. Dette skal symbolisere organisasjonens vekst og innflytelse. På venstre side ser vi laurbærblad. Laurbær er selve vinneremblemet, eller seierssymbolet om man vil, og kan også henspille på vennskap og suksess. Begge deler er viktig for klubblivet.

Ordet «International» avrunder sirkelen nederst. I begynnelsen var det vel nærmest et håp, men nå er det en realitet. Strålene bak kvinnen er solstråler.

I våre dager kan det kanskje være litt overtydelig, men nøyaktig som med soroptimistsangen vår, så er det fra en annen tid.

Lill Bjørwik

Aktiviteter jeg trives med i hverdagen!

Tove Hellum

Hei flotte Sorord-kvinner !

Jeg fikk spørsmål om å skrive litt om mine hobbies.

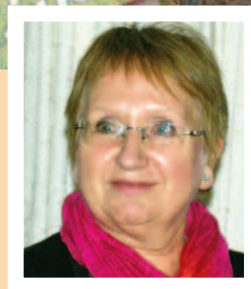
For tiden er jeg ikke så kreativ så jeg får vise litt bilder og skrive litt om det jeg trives med.

Bildene viser at jeg er glad i å gå tur og gjerne ta noen minnebilder på veien.

Det er alltid spennende å se hva jeg kan klare å formidle med fotoapparatet på mobilen min.

Jeg er heldig å ha Kyststien rett utenfor døren. Her kan jeg løpe, tusle og filosofere ☺

Sette meg i godstolen og kose meg med gode bøker i forskjellige sjangere er heller ikke å forakte.

Nanset Kjøkkensenter AS KJØKKEN - GARDEROBE - BAD

INTERIØRDESIGNER • KJØKKENMONTERING • KJØKKENUTSTYR
Tegning/salg av kjøkken, garderobe og interiør. Interiørarkitekt hjelper til med design og innredning.

Ledende leverandører: Miele, AEG, FALCON, Røros Metall, Thermex.

Sophus Buggesv. 44 - Nanset
483 12 131 • www.nansetkjokkensenter.no

BESTILL MILJØNETT!
Flotte til eget bruk, til venn-
innegaver eller til gjester på
klubbmøtene! Kr 30,- pr. stk.
pluss porto!
3 for 100,- kroner! :-)
thorka2@online.no

Soroptimist International Skagen

SI SKAGEN - vår nye vennskapsklubb!

Som klubbens APA (Programassistent) er det min jobb å holde kontakt med våre vennskapsklubber. Vi har, som klubb, blitt enige om at vi ønsker vennskapsklubber nærmere oss, slik at vi kan besøke hverandre, enklere. Og nå er vi altså vennskapsklubb med SI Skagen, nærmere kommer vi ikke!

Margaret Støle Karlson

Presient Jytte Dybro har sendt oss følgende e-post med en hilsen fra vår nye vennskapsklubb:

Hermed som lovet en hilsen fra os i SI Skagen.

Jeg fik taget billede til vores klubaften d. 1.11.16 Det er desværre ikke alle medlemmer som er med på billedet eftersom de ikke var deltagende på mødet. Men der er en del af os samt et kommende nyt medlem.

Kære soroptimist-venner i SI Larvik!
Tak for jeres tiltag til at blive venskabsklub med jer. Vi glæder os til at få skabt den første kontakt med jer, forhåbentligt i det nye år.

Soroptimist International Skagen blev chartret den 21.4.1979. Vi er pt. 23 medlemmer i klubben alderen fra 54-88 år og er så heldige fortsat at have 6 medlemmer i klubben som var med fra begyndelsen. Det forventes at vi optager

et nyt medlem inden for nærmeste fremtid.

Vores klubmøder afholdes på Ålbæk Gl. Kro, Skagensvej 42, 9982 Ålbæk, medmindre vi er på virksomhedsbesøg eller andet. Vores klubmødedag er første tirsdag i måneden fra kl. 18.45-22.00. I er altid velkommen til at besøge os Udover jer som venskabsklub er vi venner med Göteborg-Bohus, Sverige siden 1979 og Naantali, Finland siden 1988.

I SI Skagen er vi en flok positive kvinder der er bevidst om formålet med at være soroptimist. Vi prøver at være ihærdige og kreative ift. hvordan midler skaffes til vores projekter, så vi kan være med til at gøre en forskel og række hånden ud til nogle kvinder og børn som trænger til "hjælp til selvhjælp".

Fra oktober 2016- 2017 arbejder vi ud fra temaet: Natur og Miljø.

Her i november har vi travlt da vi producere kirkegårdsranse og -puder som der sælges henholdsvis i Skagen og Ålbæk, i år foregår det den 19. november. Det giver et godt og hyggeligt fællesskab for os klubmedlemmer, og penge som sendes videre til et af vores projekter.

Som klub støtter vi

"Julemærkehjemmet", Hobro. Vi har et sponsorbarn på "Skagens Skolen" i Gambia. Støtter "Reden International ift. Stop kvindehandel, støtter "Giv en pige ret". Mælkebøtten i Nuuk. Vi støtter forældreløse børn i Rwanda.

SI Skagen hører under region 1

som består af 6 klubber som gennem flere år har etableret 2 vandrensningsanlæg i Angola.

Se meget mere på vores hjemmeside
<http://skagen.soroptimist-danmark.dk/>, hvor de forskellige projekter er uddybet. Her var lidt om os i SI Skagen

Støtt våre annonsører
- de støtter oss!

 Redd Barna www.reddbarna.no - GI DITT BIDRAG! 	<i>Elsker du interiør og ønsker inspirasjon til hjemmet eller hytta?</i> Hos Kari-Ann på Brygga Interiør får du kreative råd og nye ideer. Se nyheter fra Lene Bjerre, Herregård-SAA, Høie, Cawø, J-line og Gant. Brygga Interiør Fritzøe Brygge • Larvik • 90081502 10.00 -20.00(18)
 FARGERIKE Kommer du til oss hjelper vi deg med fargesetting og løsninger tilpasset ditt hjem og din smak. Buggesgate 3, Torstrand, Larvik, 33139440 www.fargerike.no	 LAURVIG REISEBUREAU Nansetgt. 11 -33 11 7171 post@laurvig.no • www.laurvig.no
<i>Byens eneste sektumsapotek som har langåpent!</i> vitus apotek Du finner oss i Amfi Larvik * 9-19(16) SVANEN	 EXTRA Extra stort utvalg til Extra lave priser
 MENY Fritzøe Brygge • LARVIK • 33156700 Du får så mye mer	 FARRIS BAD - ta tiden tilbake! www.farrisbad.no tlf. 33 19 60 00

Støtt våre annonsører - de støtter oss!

Alt av markedsmateriell

bk.no

TRYKKSAKER | GRAFISK | PROFIL | EMBALLASJE | MEDIA | ALL MADE
WEB DESIGN | FIRMAGAVER | PROFILTØY

THORESEN
transport a.s

STAVERN
Sport

DRONNINGENSGATE 2
3290 STAVERN ☎ 33 19 89 41
Stavern.sport@sport1.no

★★★★★
HOTEL WASSILIOFF
STAVERN

Havnegaten 1
3290 Stavern
33 11 36 00

Unn deg en elektriker!

HAFA
ELEKTRO • AS

33 13 38 88

"Et godt liv handler litt om skjønnhet,
mye om sunnhet, men mest om helhet"

sunkost

1. etasje på Amfi Larvik
33 13 14 40
9-20

Hvert 6.
Sunkost-produkt
GRATIS!

HÅR
galleriet
Dame/herrefrisør

- støtter soroptimistenes arbeid!

LARSEN

GARTNERI AS

Tlf. 33 18 32 62 - VELDRE

Hjertelig velkommen til oss, Marit!

Ingenting er så flott som å få et nytt medlem!

Det fikk klubben mandag 14. november på klubbmøtet som ble avholdt på Wassilioff.

Marit Kobro ble tatt opp med hjelp av fadderne Tove Akre og Margaret Støle Karlsen samt president Sissel Hobæk.

En stor glede at Marit vil ta del i vårt arbeid for vår dynamiske organisasjon som betyr en forskjell for mange kvinner rundt om i verden!

Marit er født i 1961, er adm. direktør i Pasientreiser og bor i Stavern.

Igjen, hjertelig velkommen, Marit, vi skal gjøre vårt for at du skal trives i klubben!

Vi bruker 53 milliarder på jul

I år kommer vi til å bruke 53 milliarder kroner på julehandelen, sier Virke som er næringslivets nest største hovedorganisasjon - Det er en økning på fem prosent. I år kommer vi til å bruke omtrent 10.350 kroner pr. person på julehandel. Godt noe går til våre julemerker!

Velkommen til velvære!

Vi har det du trenger til deg og kroppen din. God kvalitet, gunstige priser og bredt produktvalg - alt på ett sted!

Dyktige medarbeidere hjelper deg å finne produktene du ønsker når du skal velge make-up og hudpleieprodukter, gode råd får du med på kjøpet!

AMFI - MIDT I SENTRUM AV LARVIK

Desember-tieren 2015-2016 har hatt fokus på hjelp til Nepal etter jordskjelvenes ødeleggelser. Soroptimistene har samlet inn(pr.juli 2016):

GBP 145'200.00.

António Guterres FNs NYE GENERALSEKRETÆR

António Guterres er valgt som FNs nye generalsekretær. – Jeg er beæret og glad, sa han.

FOTO: Reuters/ Denis Balibouse

– Et sikkert valg, sier FN-ekspert om Portugals tidligere statsminister som tar over etter Ban Ki-moon som FNs generalsekretær.

António Manuel de Oliveira Guterres er en portugisisk politiker. Han var Portugals statsminister fra 1995 til 2002. Han ble 13. oktober 2016 valgt som FNs nye generalsekretær og skal etter planen tiltre den 1. januar 2017.

FN-SAMBANDET
UNITED NATIONS ASSOCIATION OF NORWAY

Norconsult

Tverrfaglig rådgivere midt i Larvik

Prosjektadministrasjon - Elektro - Eiendom - Brann - Kommunalteknikk
- VVS Bygg - Plan Miljø - Landskapsarkitekt - Oppmåling

www.norconsult.no

Norconsult AS, Nedre Fritzøegate 2,
3264 Larvik, Tel. 331 41 400

Norconsult

METALL-SKJEER - fokuserer på tvangs-ekteskap

Jeg er blitt gjort oppmerksom på en kampanje som fokuserer på tvangsekteskap. Jenter som blir sendt til utlandet for å tvangsgiftes er nå blitt fortalt at om de reiser via en britisk flyplass kan de legge en vanlig skje i lommen, eller et annet sted i klærne, gå gjennom flyplassens skannere ved avreisegaten og skjeen vil sette i gang alarmen.

METAL SPOONS -FREEDOM FOR ALL WOMEN & GIRLS

Dette prosjektet ble initiert av SI Bilston i SIGBI (SI Great Britain and Irland) sammen med Karma Nirvana, en veldedig organisasjon som står i spissen for kampanjen.

Karma Nirvana har støttet ofre for æresforbrytelser og tvangsekteskap siden 1993, og har rådet jenter som står i fare for å bli tvangsgiftet, utenfor Storbritannia, til å plassere en metall-skje i undertøyet slik at flyplass-skanneren vil gå av og jenta vil bli tatt til side. Flyplass-ansatte er opplært og har kjennskap til tvangsekteskap og vil tilby hjelp og støtte.

For å fokusere på dette, er det blitt laget miniatyrskjeer som kan festes på jakkeslaget. Merkene har allerede blitt en snakkis og en stor hjelp til å få fokus på tvangsekteskap.

Medlemmene i SI Bilston har alle kjøpt skjeen og dette gir oppmerksomhet uansett hvor de reiser. Initiativet ble kunngjort på SIGBI

Glasgow-konferansen tidligere, og mange soroptimister kjøpte merket for å støtte aksjonen.

SI Bilston-klubben selger merket på vegne av Karma Nirvana og det koster £ 2. Alle pengene blir sendt til Karma Nirvana.

TVANGSEKTESKAP CONFERENCE, LØRDAG 19 MARS 2016

Programansvarlige i SI Bilston, Jackie, Joan & Sue deltok på denne dagskon-

feransen, støttet av Karma Nirvana, tvangsekteskap-enheten i West Midlands-politiet, Muslimske kvinners Nettverk og andre trossamfunn.

Ark St Alban Academy Highgate, Birmingham organiserte konferansen og mye hjelp ble gitt av ansatte og studenter ved akademiet. "Det var en utmerket lærerik dag der vi var i stand til å bygge nettverk, selge Karma Nirvana Lapel Spoon Badges og fremme soroptimismen", sier de tre.

Er du interessert i vite/lese mer, sjekk denne linken:

<http://sigbi.org/bilston-and-district/day-of-memory-for-britains-lost-women-14th-july-2015/>
eller:
www.karmanirvana.org.uk

*Margaret
Støle Karlsen*

Programansvarlige og assistenter; Sue, Jackie, Joan with Jasvinder som talte på konferansen.

Støtt våre annonsører
- de støtter oss!

Byggmester
Bart Knipmeyer

Larviksveien 55 - Stavern
33 11 73 77 - 924 49 049

Det du *virkelig* trenger

Idelin

Kongegata 27, Larvik 33 18 13 20

Ønsker du veiledning om
frisyre og image, hårpleie
eller fargedesign
- vår spisskompetanse i alle
fagets disipliner står til
din disposisjon.

JAZZ
FRISØR

BYENS INNOVATIVE FRISØR • TORGET • LARVIK • TLF. 33182025
Mandag-fredag 09.00-18.00 • Lørdag 09-15.00

Vi trykker
kvalitetsmaterieell
til
sorooptimistene!

idé

X-idé as, Larvik
Borgejordet 21
3269 Larvik
Tlf. 33 13 22 00

X-idé as, Fjellhamar
Marcus Tranesv. 100
1472 Fjellhamar
Tlf. 22 90 39 00

DNB

Tlf. 03000
www.dnb.no

**Sterk- og svakstrøms-
installasjoner
for nærings- og
privatmarkedet!**

Faugstad
ELEKTRO

Bredochsgt. 1 - Larvik - 33 16 38 00
www.faugstad-elektro.no

RESTAURANTE
BALKAN

33182055
Prinsegata 11 A, 3256 Larvik

VESTFOLD BRANNTTEKNIKK AS
AUTORISERT SERVICE- OG BRANNVERNFORHANDLER

Ryesgt. 28 3263 Larvik

ALINA RADU

Moldova

“Human life and freedom are the most valuable things in the world.”

Alina Radu er en prisbelønnet undersøkende journalist og leder av det uavhengige granskingsavisen Ziarul de Garda. Gjennom sin forskning og rapportering, har hun vært instrumental i å bringe frem i lyset menneskehandel og organhandel, som er et stort problem i Republikken Moldova. Hun har også bistått ofre for menneskehandel, og legger stor vekt på rettighetene til kvinner og barn i sine rapporter. Hun har samlet dokumentasjon på menneskehandel for Europarådet.

Korrupsjon, dårlige økonomiske forhold, og fattigdom er de viktigste årsakene til økningen i handel av mennesker og organer i Moldova, sier Alina Radu. Til tross for trusler fra kriminelle som krever at hun slutter

sine undersøkelser, står Alina Radu fast på å rapportere om menneskehandel. “Jeg prøver å hjelpe ofrene. De har ingen som kan fortelle dem hvor farene er. Vi, journalister, kan undersøke og finne faresignalene for fattige ofre for nettverk av bakkmenn i handelen av barn, kvinner og organer”, sier hun. Alina har utført forskning om kvinner i Moldova som er ofre for menneskehandel og misbrukt av fredsbevarende soldater på Balkan. De kvinnene flyktet fra menneskehandlerne og ønsket å starte livet på nytt, men noen av dem kom i stor fare for å bli utsatt for menneskehandel en gang til. Gjennom sine artikler har Alina økt bevisstheten i samfunnet om dette problemet og behovet for å løse det. Hun har også undersøkt ulovlige adopsjoner av barn og handel med organer fra Moldova til Tyrkia, Georgia, Estland og Tyskland. “

Noen ganger møter vi doble hindringer fra både regjeringer og ulovlige nettverk. Alina forklarer. “Vi får vanligvis hjelp fra våre frivillige organisasjoner, internasjonale organisasjoner, og våre innbyggere”.

Alina er en trofast forsvarer av uavhengighet, ytringsfrihet og fri presse. “Etter at kommunistene kom i regjeringen, mistet vi våre friheter. Ytringsfriheten og massemedia er fortsatt begrenset”, sier Alina.

Dette stopper likevel ikke Alinas arbeid som undersøkende journalist og driver av avisen Ziarul de Garda.

En modig kvinne som står virkelig på for utsatte kvinner og barn.

<http://www.zdg.md/>

LUN OG TRIVELIG
café og møteplass

Becks
Cafe

Åpent alle dager

RESTAURANT
med stor og allsidig
ala carte meny

Becks
Brasserie & Bar

Åpent alle dager

BAREN
for samtaler og godt
drikke - før eller etter
restaurantbesøket

BECKS BAR

Åpent alle dager

48 05 11 11

“Kongens nei”

“I forbindelse med lanseringen av filmen «Kongens nei», holdt jeg et lite innlegg i klubben min. Jeg har noen «bånd» til filmens innhold og innlegget forteller noe om det.

Jeg har hatt mange av mine oppvekstår på Skaugum, samtidig kommer min mor fra Bustad, ei lita nabogrend til Nybergssund der dramaet rundt kongen og kronprinsen utspant seg. Historien om dagene rundt 9. april har vært del av barnelærdommen”.

Agnete Kjellin

Mandal soroptimistklubb

Natt til 9. april 1940 var for de fleste som en hvilken som helst annen tirsdagsnatt. En ny arbeidsdag var i emning og den ville nok ikke bli så ulik den forrige. Få visste at denne tirsdags

morgen ville Norge være snudd helt på hodet.

Men på Skaugum i Asker visste alle at ingen ting var som det skulle være. Natt til 9. april sov ingen voksne som bodde i hovedbygningen.

Kronprinsesse Märta og kronprins Olav forberedte seg på å forlate hjemmet sitt og ta fatt på en reise inn i det ukjente. Verdisaker ble pakket ned,

papirer brent og koffertene fylt med klær for en lengre reise. Planer for de ansatte og den videre ivaretagelse av Skaugum ble utarbeidet. Skaugum er i kongefamiliens private eie og de ansatte hadde kronprinsen som arbeidsgiver. Kronprins Olav følte stort ansvar for dem som var avhengig av han og som han nå skulle forlate.

En ung kvinne fra Bustad, Gislaug, datter til Kersti og Olaf Granli, ble i 1937 19 år gammel ansatt på Skaugum. Arbeidsplassen og rommet sitt hadde hun inne i hovedbygningen. Hun sov heller ikke natt til 9. april, men var del av den hektiske virksomheten rundt en familie som i all hast måtte vekk. Kronprins Olav løp opp og ned mellom kontorer og fyrkjeller med papirer som skulle brennes og samtidig skulle barna skånes mest mulig og få sove så nær opp til avreisetidspunktet som mulig.

Men kronprinsparet og barna skulle ikke reise alene. 1. sjåfør Torstein Røed, kammertjener (senere hovmester) Erling Tofsrud, barnepike og

kammerjomfru gjorde seg også klare til avreise. De to førstnevnte ble med kronprinsessen til USA og var der sammen med henne de fem årene krigen varte.

Da 1. sjåfør Torstein Røed kom tilbake fra USA, fortalte han om kronprinsessens dramatiske flukt fra Norge til Sverige 9. april. Sverige ønsket ikke å gi innreisetilatelse til kronprinsesse Märta og barna. Røed gjorde seg klar til å gi gass og sprengte bommen. De måtte ut av Norge. Etter forhandlinger løste problemet seg og bilen kunne fortsette inn i Sverige til første stopp som var Sälen Högfjellshotel.

Gislaug var i 1940 forlovet med Sten Larsson, sønnen til overgartneren på Skaugum. Familien Larsson kom også til Skaugum i 1937 og bodde i tjenestebolig på området. Kl. 3 natt til 9. april ringte telefonen hos Larssons. Det var fra hovedbygningen. Meldingen var kort og sjokkerende. Norge var under angrepet av tyske styrker og alle ansatte skulle møte i hovedbygningen. Fritjof Larsson og sønnene Sten og Gøsta sammen med de andre ansatte møtte kronprins Olav som var i militær uniform, en kronprins som var svært preget av det som skjedde. Han fortalte at familien skulle reise til Hamar med tog kl. 7 om morgenen sammen med Kongen og regjeringen. Det var laget en oppgaveplan for hver ansatt og ettersom oppgavene ble fordelt, tok hver enkelt avskjed med kronprinsen.

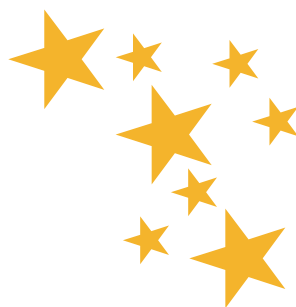
Tilslutt sto 2. sjåføren og Larsson med sønnen Sten igjen. Kronprins Olav oppfordret dem til å bli på Skaugum så lenge som mulig og å se etter stedet. Han var klar over at hovedbygningen ville bli overtatt av tyskerne. Som et

kongelig hjem hadde Skaugum stor symbolverdi for nordmenn samtidig som det var et flott sted å bo for høyere tysk befal. Sten fikk beskjed om å ta en av varebilene og fylle den med verktøy og kronprinsens motorsykel for så å kjøre til nærmeste norske ekserserplass. Alt kunne komme til nytte. Så reiste familien og ingen visste at det skulle gå fem år til de skulle se sitt elskede Skaugum igjen.

Tyskerne kom noen dager senere og Skaugum ble hjemmet til Josef Terboven, Hitlers stedfortreder i Norge. De kvinnelig ansatte som var igjen i hovedbygningen fikk tilbud om å fortsette arbeidet sitt med tysk arbeidsgiver. Det ville ikke Gislaug. Hun flyttet til Oslo hvor hun bodde og arbeidet under krigen, men var tilbake på Skaugum i jubeldagene i 1945. 30. juni 1945 giftet Gislaug og Sten seg i Plassen kirke og ble etter hvert mine foreldre.

Familien Larsson ble på Skaugum under hele krigen med leiekontrakt fra Staten på gartnerianlegget og de 50 målene med park til egen bruk. Å være nabo til Terboven kunne være svært utfordrende. Dette har Sten Larsson beskrevet på hjemmesiden til Asker og Bærum Budstikke.

I nærmere 40 år var min familie knyttet til Skaugum.

Også i år har larviksoroptimistene solgt julemerker og også i år har vi fått god respons fra soroptimister landet over! Det er helt supert og Norske soroptimisters utdanningsfond vil på nyåret få oversendt penger som gis videre til kvinner som har søkt støtte til sin utdanning! Larvik-klubben takker alle som har kjøpt julemerker av oss og håper vi neste år kan gjenta det gode salget!

Margaret Støle Karlsen

SOROPTIMIST INTERNATIONAL

- Et verdensomspennende nettverk av kvinner fra ulike yrker, sosiale forhold og kulturer.

- Vi arbeider for å styrke kvinners rettigheter, bekjempe vold og gi kvinner utdanning.
- Soroptimistene er en global stemme for kvinner.

Vår egen Torild debuterer med egen roman!

Vi i redaksjonen for Sorord har en nyhet sånn helt på tampen av bladet: Vår egen Torild har

"begått" en roman som hadde bokslipp 8. desember i år! Et spennende prosjekt som har resultert i hennes første roman! Vi stiller i gratulantenes rekke, stolte som bare det, og sakser fra forlagshuset i Vestfold, Liv Forlag:

Torild Gusland (f. 1953) er gift, har to barn og tre stebarn og er mormor til Eline på 7 år. Forfatteren er utdannet cand mag innen sosialfag fra

Universitetet i Oslo, og har jobbet innen helsevesenet i mange år. Hun har tidligere gitt ut to diktbøker på eget forlag.

"Bruden" er forfatterens romandebut.

BRUDEN - TORILD GUSLAND

Eva var atten år da hun giftet seg med Ulrik, og de flyttet inn i sin lille leilighet. Hun har vært syk etter en dramatisk abort og sjømannen Ulrik, han har fått seg jobb på land. Eva har mistet kontakten med Else og Karen, sine nære venninner gjennom alle år. Hun savner dem. Nå er hun overlatt til Ulrik og hans regler, overlatt til angsten, pillene og tankene om hvordan det skal gå med henne. For Eva har syndet. Hun har trosset både Gud og foreldrene. Nå blir hun straffet. Skammen og skyldfølelsen har fått kroppen hennes til å gå i lås. Hun vet heldigvis ikke at livet har mye mer i vente.

Trine-Lise Fævik

Hvorfor soroptimist?

For noen år siden viste soroptemistene i Larvik dokumentarfilmen Gulabi Gang på Bølgen. Gulabi Gang er en moderne, feministisk bevegelse i India bestående av rosa sarikledte kvinner med matchende stokker som kjemper mot voldelige ektemenn og korrupte politimenn, politikere og dommere. En ærlig, usentimental og opplysende dokumentar.

Samtidig var det en stand som viste hva soroptimistene står for. Her traff jeg Torunn, Sissel og Marion bla som jeg kjente fra før gjennom jobb og foreningsliv. Torunn spurte om ikke dette var noe for meg. I noen måneder tygget jeg litt på dette og ble så invitert på et par møter.

En organisasjon som på verdensbasis arbeider for å styrke kvinners rettigheter, bekjempe vold og gi kvinner utdanning. Jo, dette ville jeg være med på! Et inkluderende miljø i klubben og lærerike møter, gir motivasjon og påfyll. I tillegg får en bidra og bruke seg selv. Her trives jeg!

BRINGER DEG ORD VERD Å LESE:

*sør*ord

*Jeg setter ut lykter og rydder en sti
og skriver i snøen: Kom inn litt og bli!
Så ønsker jeg stille en ting
og tegner et hjerte omkring.*

”

God jul!

KJERSTIN AUNE